

ADNOTARE

Tarabeih Mahdi Fundamentele psihologice ale formării gândirii profesionale a medicilor, teză de doctor habilitat în psihologie, Chișinău, 2018

Structura tezei: Lucrarea este constituită din introducere, 4 capitole, concluzii generale și recomandări, 232 de surse bibliografice, 15 anexe, 234 pagini text de bază, 41 figuri și 27 tabele. Rezultatele obținute sunt publicate în 30 de lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: activitate medicală, dezvoltarea și educația gândirii, gândire profesională medicală, factori ai gândirii, concepția formării gândirii profesionale medicale, profesionalism.

Domeniul de studiu: Psihologia formării profesionale a adultului.

Scopul cercetării: determinarea fundamentelor psihologice ale gândirii profesionale a medicilor și elaborarea modelului psihologic al formării ei.

Obiectivele cercetării elaborarea unei sinteze referitor la cercetările anterioare ale gândirii medicilor, analiza psihologică a activității medicale în raport cu gândirea; elaborarea concepției gândirii profesionale medicale, a unui model de formare a ei; determinarea particularităților gândirii medicilor; verificarea experimentală a validității concepției și modelului de formare a gândirii profesionale în procesul de studii la facultate și după absolvirea studiilor universitare.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute. Pentru prima dată în Israel și RM au fost determinate fundamentele psihologice ale formării gândirii profesionale a medicilor ca formațiune sistemică, s-a demonstrat importanța ei la fiecare etapă a activității medicului, și necesitatea de dezvoltare; a fost formulată concepția gândirii profesionale medicale; a fost dezvoltat și validat un model psihologic pentru formarea gândirii profesionale a medicilor.

Rezultatele principial noi pentru știință și practică obținute, care au determinat crearea unei noi direcții științifice: Au fost stabilite fundamentele psihologice ale formării gândirii profesionale medicale, argumentată importanța acestui proces și necesitatea sporită de dezvoltare a gândirii profesionale medicale în condițiile actuale; elaborată concepția gândirii profesionale medicale; elucidate particularitățile gândirii profesionale a medicului în raport cu solicitările activității lui profesionale; elaborat și verificat modelul psihologic al formării gândirii profesionale medicale. În procesul cercetării experimentale a fost elaborat un program complex pentru depistarea particularităților gândirii profesionale medicale, identificate și validate tehnici și procedee de dezvoltare a gândirii. Acestea reprezintă rezultate principial noi pentru teoria și practica formării profesionale a adulților, care au permis dezvoltarea unei direcții științifice noi în psihologie – *Psihologia formării gândirii profesionale a adultului*.

Semnificația teoretică a lucrării rezidă în rezultatele obținute referitor la esența gândirii profesionale a medicilor și oportunitățile de dezvoltare a ei; specificul procesului decizional în activitatea medicală. În procesul investigațiilor a fost validată abordarea sistemică a gândirii profesionale medicale, ca obiect al formării, și creat modelul psihologic de formare a ei.

Valoarea aplicativă a lucrării. Rezultatele cercetării formează fundamentele psihologice pentru optimizarea formării specialiștilor medicali din perspectiva creșterii eficacității gândirii lor. Pe baza modelului psihologic de formare a gândirii profesionale validat, se propun recomandări pentru reconstruirea curriculumului și modernizarea tehnologiilor educaționale în concordanță cu necesitățile personalității și solicitările contemporane față de activitatea medicală. **Aprobarea și implementarea rezultatelor cercetării.** Rezultatele cercetării au fost implementate în Universitatea Ben Curion, Negev în Be'er Sheva, Israel; Spitalul Rambam din Haifa, Israel, în activitatea Departamentului de Științe Medicale al Universității Tel Aviv-Jaffa.

ANNOTATION

Tarabeih Mahdi „Psychological basis of medical professional thinking formation”.

Dissertation for doctor habilitatus degree in psychology. Chisinau, 2018

The structure of the thesis: Dissertation contains introduction, four chapters, conclusion, recommendations, bibliography – 232 titles and 15 annexes. The thesis contains 234 pages, 41 pictures and 27 tables. The results of the investigation been published in 30 scientific works.

Keywords: profession, professionalism, medical activity, professional thinking, doctor’s professional thinking, factors of doctor’s thinking, necessity of medical thinking development conception of medical thinking formation, thinking development and education.

The investigation field: Psychology of Adults Training.

The purpose of the research work is to determine the psychological basis of doctors professional thinking and to elaborate and verify psychological model for effective training of professional doctors thinking.

The objectives of the investigation: To conduct psychological analysis of doctors performance in terms of the needs for the thinking development; to create the concept of medical thinking and psychosociocognitive model of efective development of medical thinking; conduct a experiment to find out peculiarities of doctor thinking; develop a methodology for the formative experiment: carry it to determine the validity of the developed conception and model: summarize the findings, elaborate conclusions and recommendations.

The new received basic results for science and practice which led to the creation of a new scientific direction. The psychological fundaments of the formation of medical professional thinking as an important element of medical professionalism have been established: the importance of this process for the success of medical activity and the increased needs for the development of medical professional thinking under the current conditions has been augmented; concept of medical professional thinking been created; the peculiarities of the medical professional thinking been defined in relation to the demands of the professional activity; been developed and verified psychological model of medical thinking. In the process of experimental research a complex program to find out the particularities of the medical professional thinking was developed; the techniques and processes of thinking development were identified and validated. These achievements are new results for the theory and practice of adult vocational training, which have allowed the development of a new scientific direction in psychology - **Psychology of development of adult professional thinking.**

Scientific novelty and originality of the research is that for the first time in Israel and Republic of Moldova, through systematic research, based on psychological analysis of medical activity is being studied professional thinking doctors approached as full complex psychological structure: are determined defining characteristics of this phenomenon; the bases of effective formation of doctor professional thinking are developed.

Practical value of the dissertation: the obtained results constitute a psychological basis to optimize the formation of medical staff through increasing its efficiency. We created a system of recommendations concerning the organization of training, selection methodology, the modernization of educational technology, depending on the requirements of modern medical practice.

Implementation. Research results have been implemented in Ben Curion University of the Negev in Be'er Sheva, Israel, in the Rambam Hospital in Haifa, in the Department of Medical Sciences at the University of Tel Aviv-Jaffa.

АННОТАЦИЯ

Тарабейх Махди „Психологические основы формирования профессионального мышления врача”. Диссертация на соискание степени доктора хабилитата психологии, Кишинэу, 2018

Структура диссертации: аннотации, введение, 4 главы, выводы, рекомендации, библиография из 232 названий, 15 приложений, 234 страниц основного текста, 41 рисунок и 27 таблиц. Результаты исследования опубликованы в 30 научных работах. **Ключевые слова:** профессия, профессионализм, медицинская деятельность, профессиональное мышление врача, факторы мышления врача, концепция формирования медицинского мышления, его развитие и формирование. **Область исследований:** Психология профессионального формирования взрослых. **Цель исследования:** определение психологических основ профессионального мышления врача; создание и верификация психологической модели эффективного формирования профессионального медицинского мышления. **Задачи исследования:** Анализ существующих подходов к исследованию особенностей мышления врача; анализ деятельности врача с точки зрения необходимости развития его мышления; разработка концепции и психосоциогнитивной модели эффективного развития медицинского мышления; разработка и валидация разработанной концепции и модели.

Полученные принципиально новые результаты для науки и практики, которые определили создание нового научного направления в психологии. Установлены психологические основы формирования медицинского профессионального мышления: аргументирована их значение для возрастающей потребности в развитии медицинского профессионального мышления; создана концепция профессионального мышления врача; мышления врача изучено с точки зрения требований профессиональной деятельности; создана и проверена **психосоциогнитивная модель** мышления врача; разработана комплексная программа для выявления особенностей мышления врача; идентифицированы и проверены новые техники и приемы развития его мышления. Эти результаты позволили создать новое научное направление в психологии - **Психология формирования профессионального мышления взрослых.** **Научная новизна и оригинальность** состоит в том, что впервые в Израиле и Республике Молдова, в контексте актуальной системы подготовки медицинских работников, на основе психологического анализа медицинской деятельности, проведено исследование особенностей мышления врача как системное формирование, выделены определяющие характеристики и созданы психологические основы его эффективного формирования.

Теоретическая значимость работы состоит в дальнейшем развитии представлений о сущности профессионального медицинского мышления и о возможностях повышения эффективности его развития. Доказана зависимость качества медицинского мышления от осознания необходимости научиться мышлению, от типа методов и задач обучения и клинических задач. Основные выводы исследования имеют значимость для специалистов в области психологии и педагогики профессионального формирования. **Практическая значимость полученных результатов** состоит в том, что они составляют психологическую основу оптимизации формирования медицинских кадров через возрастание ее эффективности. Создана система рекомендаций для организации обучения, подбор методологии, модернизации обучающих технологий в зависимости от современных требований к медицинской деятельности. **Полученные результаты внедрены** в Университете бен Курион де Нежев в Беер Шива, Израель, в Госпитале Рамбам в Хайфе; проводится курс по психологии мышления врача в Департаменте медицинских исследований Университета Тель-Авив Жаффа.

Taratbein Mahdi

**FUNDAMENTELE PSIHOLOGICE
ALE FORMĂRII GÂNDIRII PROFESIONALE A MEDICILOR**

511.02 – psihologia dezvoltării și psihologia educațională

Autoreferatul tezei de doctor habilitat în psihologie

Aprobat spre tipar: 27.07.2018

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Hârtie ofset. Tipar ofset.

Tiraj 50ex.

Coli de tipar.: 2,0

Comanda nr. GS27072018/5

Tipografia

SC “Garomont-Studio” S.R.L.

MD-2069, mun. Chișinău, str. I. Creangă 1, bl.IV

tel.: 508-616

garomont_print@promovare.md

garomont@promovare.md